

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

RAKAMLARLA TÜRKİYE'DE TARIM VE HAYVANCILIK

Araştırma Raporu

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

Mustafa KESKİN

KONYA

Aralık, 2023

www.kto.org.tr

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
2. KÜRESEL DÜZEYDE TARIM VE HAYVANCILIK.....	1
2.1 Arazi ve Genel Bilgiler.....	1
2.2 Tarım.....	2
2.3 Hayvancılık.....	4
3. TÜRKİYE DÜZEYİNDE TARIM VE HAYVANCILIK.....	6
3.1 Arazi ve Genel Bilgiler.....	6
3.2 Tarım.....	7
3.3 Hayvancılık.....	8
4. KONYA ÖZELİNDE TARIM VE HAYVANCILIK	11
4.1 Arazi ve Genel Bilgiler.....	11
4.2 Tarım.....	12
4.3 Hayvancılık.....	13
5. SONUÇ.....	13
6. KAYNAKÇA.....	14

1. GİRİŞ

Küresel gerginlikler, iklim değişikliği, salgın ve doğal afetler sonucu yaşanan olaylar gıdanın önemini artırmaktadır. Üretim, istihdam ve dış ticarete ülke ekonomisine katkılar sağlayan tarım ve hayvancılık sektörü her ülke için büyük öneme sahiptir.

Sürekli artış gösteren dünya nüfusu gıda ihtiyacını artırmaktadır. Bu durum küresel gıda arzını ve ticaretini artıracaktır. Küresel arenada çok kilit bir sektör olan tarım ve hayvancılık sektörünün sürekli artış gösteren insan ihtiyaçlarına karşılık verebilmesi gerekmektedir. Ülkeler kendi tarım ve hayvancılık politikalarını bu minvalde planlamaktadır.

Raporda, tarım ve hayvancılık sektörü küresel alandan, Türkiye perspektifine ve ardından Konya özeline indirgenerek çeşitli tablo ve grafikler yardımıyla anlatılmıştır. Ülkelerin arazi verilerinden, tarım ve hayvancılık sektöründeki üretim değerlerine kadar tüm genel bilgiler aktarılmıştır.

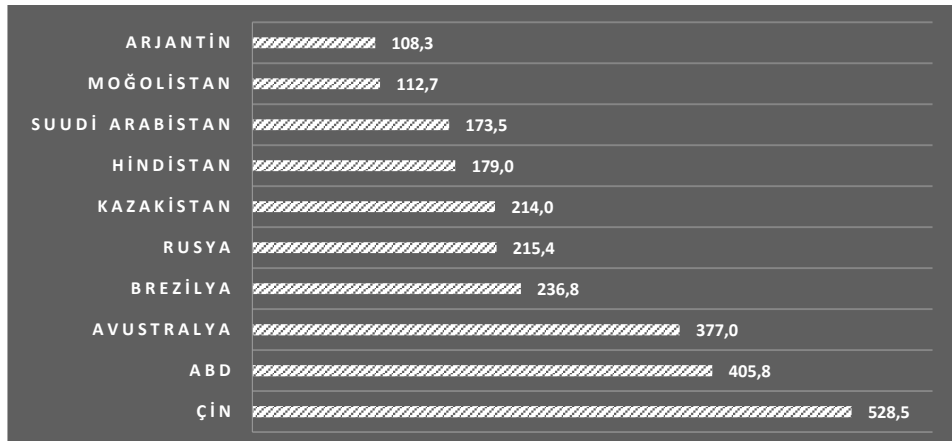
2. KÜRESEL DÜZEYDE TARIM VE HAYVANCILIK

2.1 Arazi ve Genel Bilgiler

Dünya Bankası, dünya topraklarının %37,7'sini tarım arazisi olarak kabul etmiştir. Dünya'nın ekilebilir arazisi ise %10,6 oranındadır. Küresel boyutta toplam ekilebilir arazi 27 milyon km² (Küresel tarım alanında Türkiye ve Konya'nın payı sırasıyla %0,88 ve %0,07'dir.) iken 2050 yılına kadar gıda ihtiyacının karşılanması için artı 3,2 ila 8,5 milyon km² tarım alanına ihtiyaç olduğu tahmin edilmektedir.

Tarıma uygun arazilere sahip en büyük ülkelerin başında Çin, ABD ve Avustralya gelmektedir. Bu üç ülkede tarıma elverişli araziler oldukça büyük alanlardan oluşmaktadır.

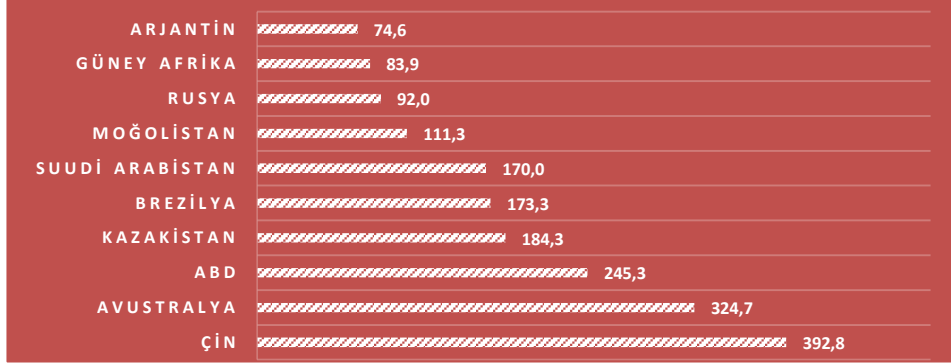
Grafik 1: Ülkelerin Tarıma Uygun Arazileri (Milyon Ha, 2020)

Kaynak: FAO

Ülkelerin çayır ve mera arazilerinin büyüklüğü incelendiğinde, Çin, Avustralya ve ABD üçlüsü yine zirvede yer almaktadır. Tarıma elverişli arazilere sahip ülkelerin aynı zamanda çayır ve mera konusunda da zengin ülkeler oldukları görülmektedir.

Grafik 2: Ülkelerin Daimi Çayır ve Mera Arazisi (Milyon Ha, 2020)

Kaynak: FAO

2.2 Tarım

Ülkelerin gayri safi yurtiçi hâsılası içinde tarım sektörünün paylarına bakıldığında, Pakistan %22,7'lik oranla üretiminde tarıma en çok yer veren ülke konumundadır. Türkiye ise üretiminin %5,5'lik payı ile dünyada sekizinci sırada yer almaktadır.

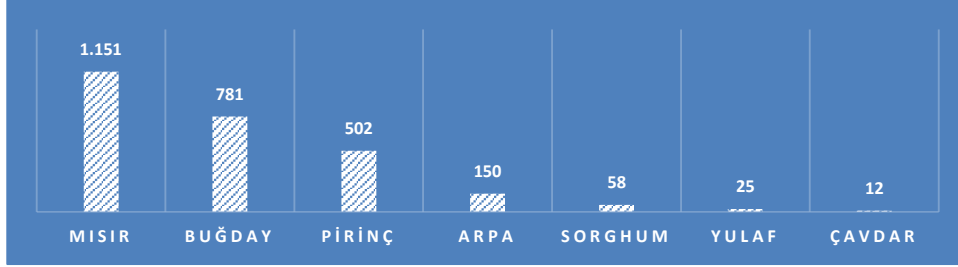
Tablo 1: Bazı Ülkelerin GSYH İçinde Tarım Sektörünün Payı (%)

Ülke	2019	2020	2021
1. Pakistan	22	23,1	22,7
2. Hindistan	16	18,3	16,8
3. İran	12,2	11,3	12,4
4. Ukrayna	9	9,3	10,6
5. Tayland	8	8,6	8,5
6. Çin	7,1	7,7	7,3
7. Arjantin	6,1	5,9	7,1
8. Türkiye	6,4	6,7	5,5
9. Rusya	3,4	3,7	3,8
10. İspanya	2,6	3,1	2,6
11. İtalya	1,9	2	1,9
12. Fransa	1,6	1,6	1,6
13. Hollanda	1,6	1,6	1,5
14. Avusturya	1,1	1,1	1,2
15. ABD	0,9	0,9	1
16. Almanya	0,7	0,7	0,9

Kaynak: Dünya Bankası

Küresel tahıl üretimi incelendiğinde, 2022/2023 sezonunda 1.1 milyar ton mısır, 783 milyon ton buğday ve 502 milyon ton, 150 milyon ton arpa üretimi, 25 milyon ton yulaf üretimi gerçekleşmiştir.

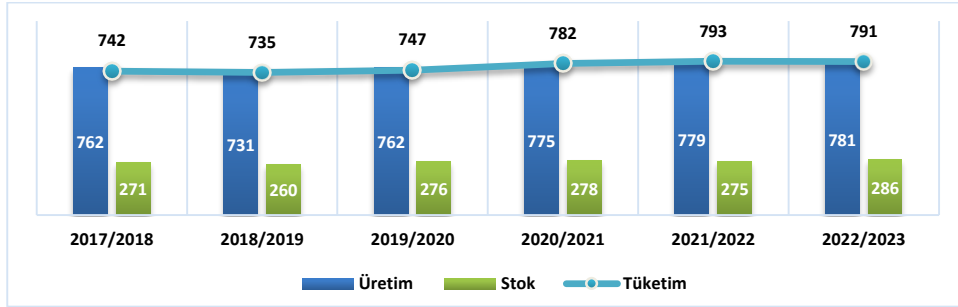
Grafik 3: Küresel Tahıl Üretimi (2022/2023, Milyon Ton)

Kaynak: Statista

Küresel buğday üretimi 2022/2023 sezonunda 781 milyon ton iken 791 milyon ton ise tüketim gerçekleşmiştir. Aynı sezonda 286 milyon ton buğday stoku yapılmıştır.

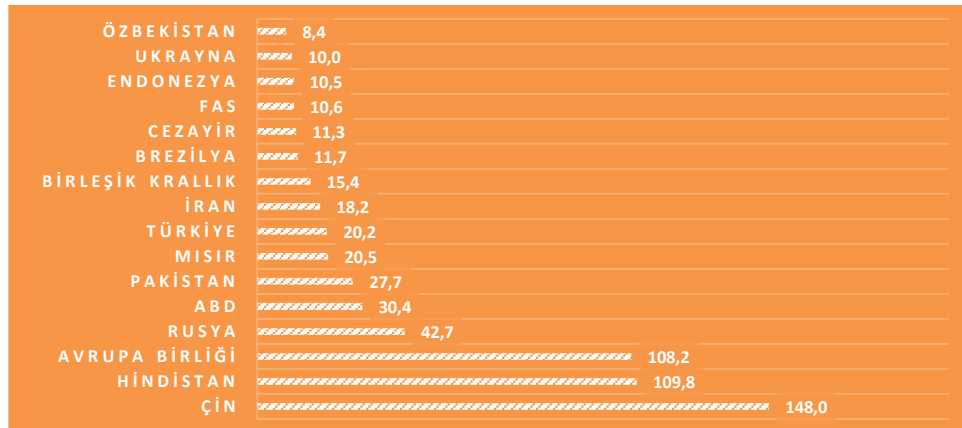
Grafik 4: Küresel Buğday Üretimi ve Tüketimi (Milyon Ton)

Kaynak: Statista

Küresel düzeyde en büyük buğday üreticisi 148 milyon ton ile Çin olmuştur. Onu 109 milyonluk üretimiyle Hindistan ve 108 milyon tonluk üretimiyle Avrupa Birliği ülkeleri takip etmektedir. Türkiye ise 20,2 milyon tonluk buğday üretimiyle küresel arenanın en büyük sekizinci buğday üreticisidir.

Grafik 5: Ülkelere Göre Küresel Buğday Tüketimi (2021/2022, Milyon Ton)

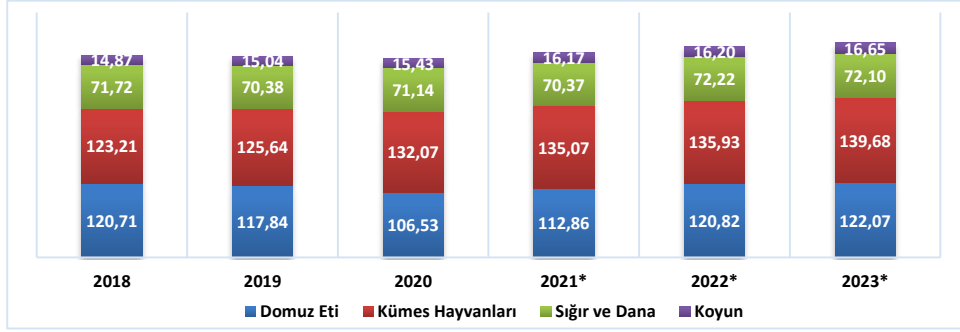

Kaynak: Statista

2.3 Hayvancılık

Küresel arenada üretilen etlerin türü ve miktarı incelendiğinde, 2023 yılında 122 milyon ton domuz eti, 139 milyon ton kümes hayvanı eti, 72 milyon ton sığır ve dana eti üretimi, 16 milyon koyun eti üretimi gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

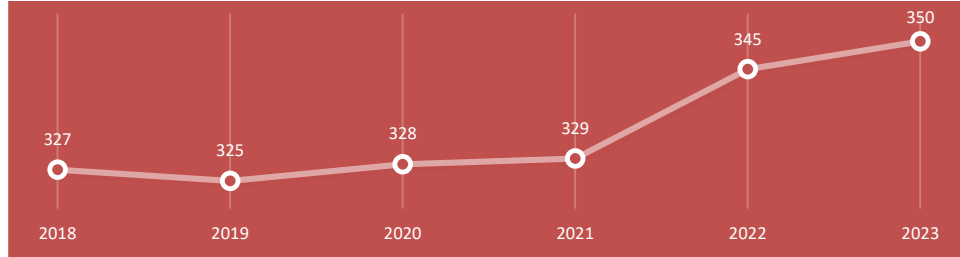
Grafik 6: Türüne Göre Küresel Et Üretimi (Milyon Ton)

Kaynak: Statista (*, Tahmini rakamları temsil etmektedir.)

Küresel et üretimi, 2023 yılında bir önceki yıla göre 5 milyon ton artarak 350 milyon tona ulaşması beklenmektedir. Son yıllara bakıldığında ciddi arz gelişimi yaşanmıştır.

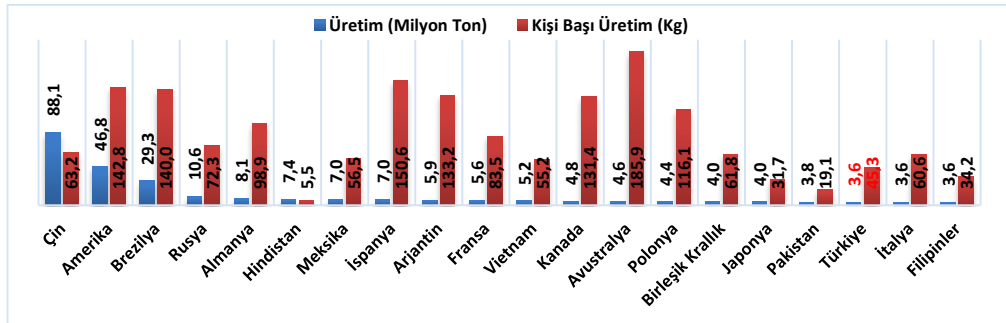
Grafik 7: Küresel Toplam Et Üretimi (Milyon Ton)

Kaynak: Statista (2021, 2022 ve 2023 tahmini rakamlardır.)

2022 yılında dünya genelinde 345 ton et üretilmektedir. Çin Halk Cumhuriyeti, yıllık 88.156.383 ton üretimiyle dünyanın en büyük et üreticisidir. Amerika Birleşik Devletleri 46.832.946 ton yıllık üretimiyle ikinci sırada gelmektedir. 3.668.362 ton üretimiyle Türkiye onsekizinci sırada yer almaktadır.

Grafik 8: Ülkelere Göre Dünya Et Üretimi (2022)

Kaynak: FAO

Ükelere göre siğir eti ihracatında Amerika 4,3 milyar dolarla zirvede yer almaktadır. Hollanda 3 milyar dolarlık siğir eti ihracatı ile ikinci sıradadır. Siğir eti ithalatında ise Amerika 4,8 milyar dolarla ilk sırada gelmektedir.

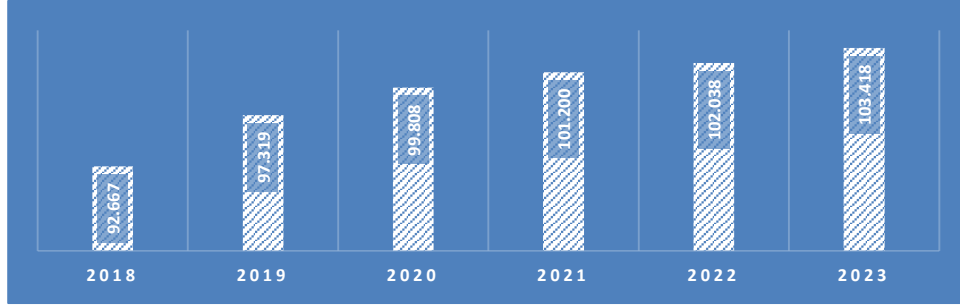
Tablo 2: Küresel Siğir Eti İhracat ve İthalat Rakamları (2022, Milyar Dolar)

Ülke	İhracat	Ülke	İthalat
ABD	4,3	ABD	4,8
Hollanda	3,0	İtalya	2,1
Avustralya	2,8	Almanya	2,1
Kanada	2,5	Hollanda	1,9
İrlanda	2,0	Japonya	1,8
Meksika	1,7	Fransa	1,5
Polonya	1,5	Kore	1,3
Almanya	1,2	Şili	1,2
Fransa	1,1	Birleşik Krallık	1,0
İspanya	1,0	Meksika	0,7

Kaynak: Trademap

Küresel düzeyde 2023 yılında 103 milyon ton tavuk üretimi yapılacağı ön görülmüştür. Yıllara göre kademeli olarak artış gösteren tavuk eti son beş yılda yaklaşık %11 oranında yükselmiştir.

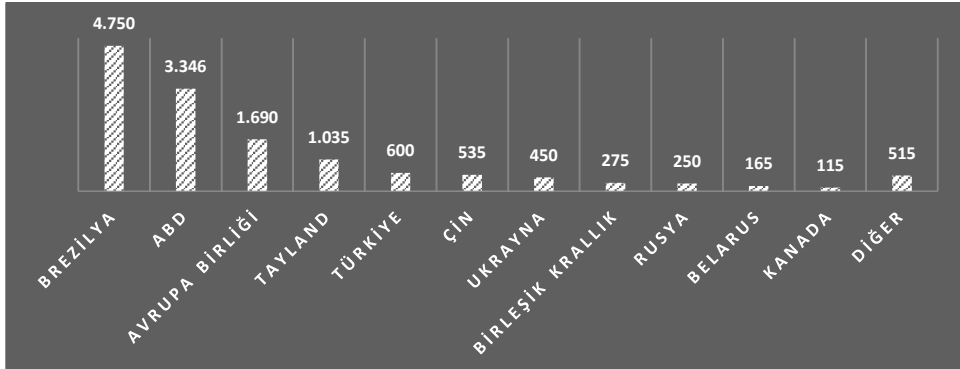
Grafik 9: Küresel Tavuk Eti Üretimi (Milyon Ton)

Kaynak: Statista (2023 yılı tahmini rakamdır.)

Brezilya dünyanın en büyük tavuk eti ihracatçısıdır. ABD 3.3 milyar ton ile Brezilya'yı takip etmektedir. Türkiye ise 600 milyon tonluk ihracatıyla beşinci sırada yer almaktadır.

Grafik 10: Küresel Tavuk Eti İhracat Hacmi (2023, Milyon Ton)

Kaynak: Statista (Tahmini verilerdir.)

3. TÜRKİYE DÜZEYİNDE TARIM VE HAYVANCILIK

3.1 Arazi ve Genel Bilgiler

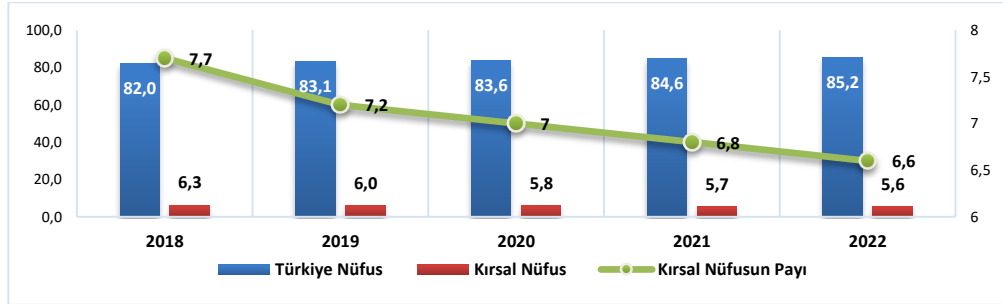
Türkiye'nin tarım alanları toplamda 38.063 hektardır. İşlenen tarım alanı 23.446 hektar, ekilen alan ise 16.031 hektardan oluşmaktadır.

Tablo 3: Türkiye'nin Tarım Alanları (2021, Bin Hektar)	
İşlenen Tarım Alanı	23.446
Ekilen Alan	16.031
Nadas	3.059
Sebze	755
Süs Bitkileri	5
Meyve	3.595
Çayır-Mera	14.617
Tarım	38.063

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de bulunan kırsal nüfus miktarı her geçen yıl azalış göstermektedir. 2018 yılında nüfusun %7,7'si kırsal kesimden oluşurken 2022 yılında bu oran %6,6'ya gerilemiştir.

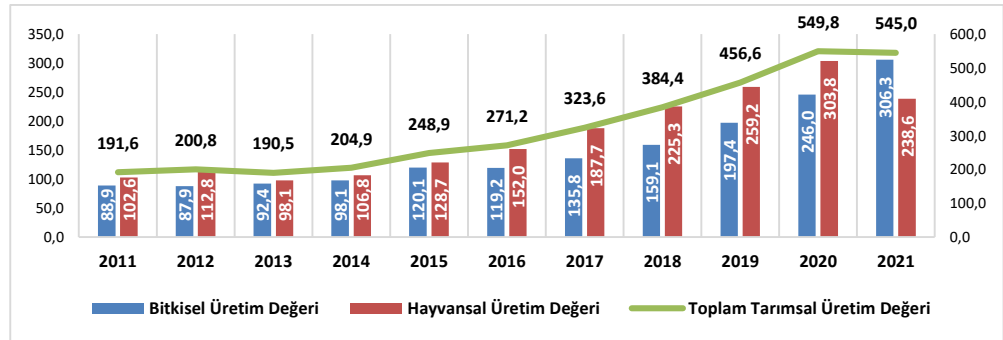
Grafik 11: Türkiye'de Kırsal Nüfus Oranı (Kişi)

Kaynak: TÜİK

Üretim değeri, bir ürünün üretim miktarı ile birim fiyatının çarpımından elde edilen değerdir. Türkiye'nin bitkisel ve hayvansal üretim değerleri incelendiğinde, 2021 yılında 306 milyar TL bitkisel, 238 milyar TL hayvansal üretim değeri bulunmaktadır. Toplam üretim değeri ise yaklaşık 545 milyar TL değerindedir.

Grafik 12: Bitkisel ve Hayvansal Üretim Değerleri (Milyar TL)

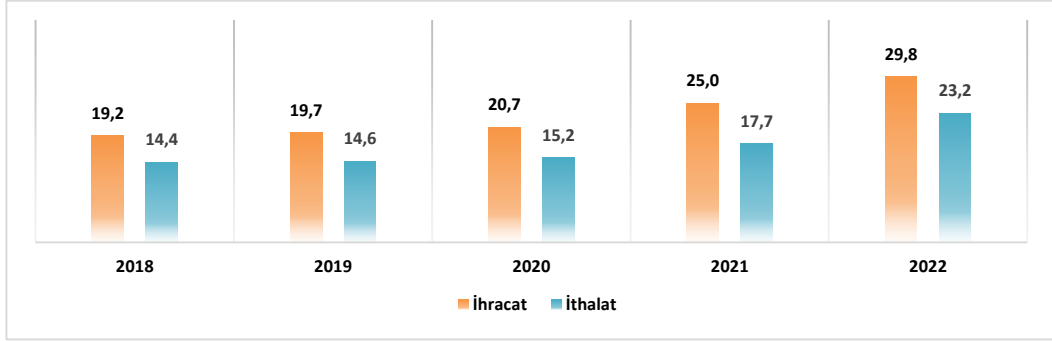

Kaynak: TÜİK

3.2 Tarım

Türkiye'nin tarım ürünleri dış ticaretine bakıldığında; 2022 yılında 29,8 milyar dolar ihracat gerçekleşirken, 23,2 milyar dolar ithalat yapılmıştır. Yıllara göre hem ihracat hem de ithalatta kademeli bir artış söz konusudur.

Grafik 13: Tarım Ürünleri Dış Ticareti (Milyar Dolar)

Kaynak: TÜİK, Fasıllara Göre Dış Ticaret

Türkiye'nin tarım ürünleri üretim miktarına bakıldığında, küresel arenada kayısı, kiraz, fındık ve incir üretimi öne çıktığı görülmektedir. 4.4 milyon ton üretim miktarına sahip elma, küresel arenada Türkiye'yi ikinci sıraya yerleştirmektedir.

Tablo 4: Bazı Tarım Ürünlerinin Üretim Miktarı ve Küresel Sıralaması (2021, Ton)

Ürün	Küresel Sıralama	Üretim Miktarı
Kayısı	1	800.000
Kiraz	1	689.834
Fındık	1	684.000
İncir	1	320.000
Elma	2	4.493.264
Domates	3	13.095.258
Zeytin	3	1.738.680
Antepfıstığı	3	119.355
Çay Yaprağı	4	1.450.000
Nohut	4	475.000
Ceviz	4	325.000
Mercimek	4	263.000
Badem	4	178.000
Şeker Pancarı	5	18.250.000
Soğan	5	2.500.000
Üzüm	6	3.670.000
Ayçiçeği	6	2.415.000
Arpa	8	5.750.000
Buğday	10	17.650.000
Patates	16	5.100.000
Kuru Fasulye	19	305.000

Kaynak: FAO

3.3 Hayvancılık

Türkiye’de 2022 yılında 5.4 milyon hayvandan toplamda 1.5 milyon ton siğir eti üretilmiştir. 21.5 milyon koyundan ise 489 bin ton koyun eti elde edilmiştir.

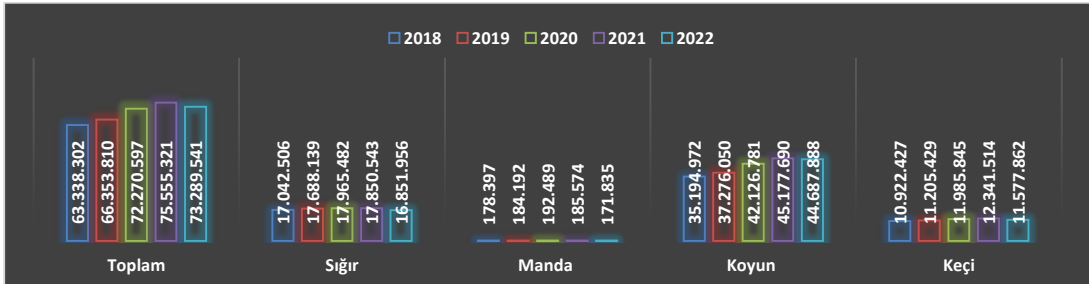
Grafik 14: Kırmızı Et Üretim İstatistikleri (2022, Ton)

Hayvan Türü	Üretilen Et (Ton)	Kesilen Hayvan (Baş)
KEÇİ	115.938	6.112.179
KOYUN	489.354	21.563.828
MANDA	13.586	62.285
SİĞİR	1.572.747	5.480.489

Kaynak: TÜİK

Türkiye’de 2022 yılı itibariyle toplamda 73.2 milyon hayvan bulunmaktadır. Bunların 44.6 milyonu koyun, 16.8 milyonu siğir, 11.5 milyonu keçi, 171 bini mandadan oluşmaktadır.

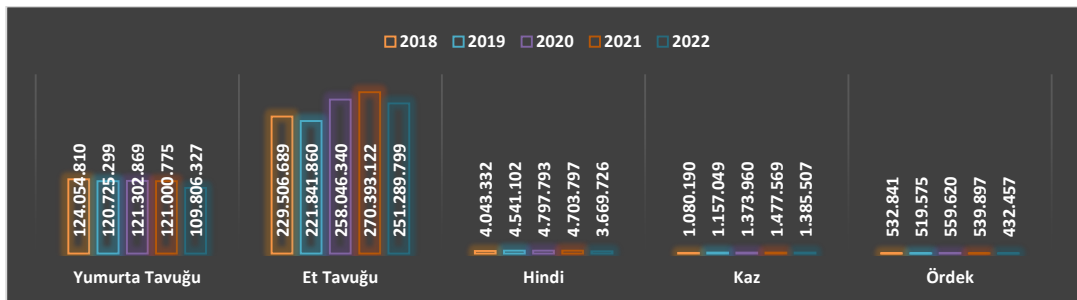
Grafik 15: Canlı Hayvan Sayısı (Baş)

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Türkiye’deki kümes hayvanlarının miktarı incelendiğinde, 2022 yılı itibariyle 251.2 milyonu et tavuğu, 109.8 milyonu yumurta tavuğu, 3.6 milyonu hindi, 1.3 milyonu kaz ve 432 bini ördektir.

Grafik 16: Kümes Hayvanları Sayısı (Adet)

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

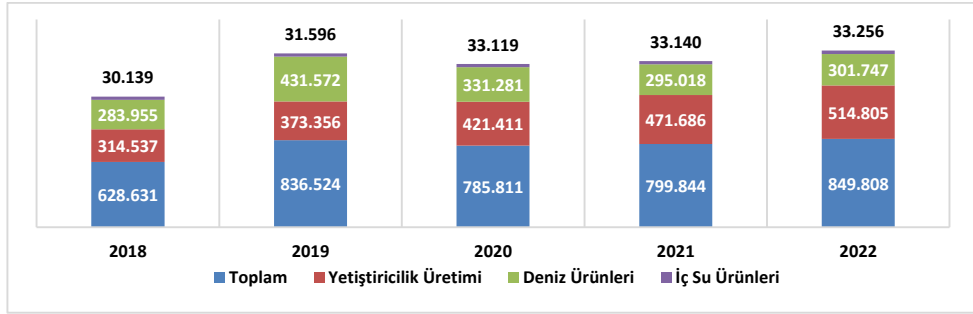
2022 yılında 1.3 milyar tavuktan 2.4 milyon ton et üretimi sağlanmıştır. Aynı dönemde 5.5 milyon hindiden 53 bin ton et temin edilmiştir.

Yıl	Tavuk		Hindi	
	Kesilen Hayvan (Adet)	Et (Ton)	Kesilen Hayvan (Adet)	Et (Ton)
2018	1.228.533.262	2.156.671	6.778.909	69.536
2019	1.207.088.021	2.138.451	6.188.060	59.640
2020	1.200.706.595	2.136.263	6.063.967	58.212
2021	1.243.408.593	2.245.770	5.170.017	51.301
2022	1.347.726.670	2.417.995	5.593.282	53.646

Kaynak: TÜİK

2022 yılında toplam 849 bin ton su ürünü üretimi gerçekleşmiştir. Bu oranın 514 bin tonu yetiştiricilikten, 301 bin tonu deniz ürünlerinden ve 33 bin tonu ise iç su ürünlerinden elde edilmiştir.

Grafik 17: Su Ürünleri Üretim İstatistikleri (Ton)

Kaynak: TÜİK

Türkiye 2022 yılı toplamında 21.5 milyon ton çiğ süt üretimi gerçekleştirmiştir. Bu miktarın neredeyse 20 milyon tonuna yakını inek sütü, 1 milyonunu koyun sütü, 540 bin tonunu keçi sütü ve 43 bin tonunu ise manda sütü oluşturmaktadır.

Grafik 18: Türkiye Çiğ Süt Üretimi (Ton)

Kaynak: TÜİK

2022 yılında Türkiye’de 19,8 milyar adet tavuk yumurtası üretimi gerçekleştirilmiştir. 2012 yılına göre yumurta üretiminde %32’lik bir artış yaşanmıştır.

Grafik 19: Tavuk Yumurtası Sayısı (Milyar Adet)

Kaynak: TÜİK

Türkiye’nin tarım ve hayvancılık sektörüne dair diğer istatistiklerin olduğu şekil aşağıdadır. Buna göre Türkiye’nin tarım ve hayvancılık sektöründeki gelişmeler ve yapmış olduğu politikaların olumlu yönleri istatistiklere yansımıştır.

Şekil 1: Türkiye’nin Tarım ve Hayvancılık Sektörü Genel İstatistikleri

2022 yılında 25 milyar dolar olan tarımsal GSYH, 2022 yılında %134 artarak 58,5 milyar dolara yükselmiştir.	2018 yılında 19,3 milyar dolar olan tarım ve gıda ihracatı 2022 yılında %55 oranında artarak 29,9 milyar dolar olmuştur.	2002 yılında tarım üreticilerine toplam 1,8 milyar TL tarımsal destek verilmiştir. Bu miktar 2021 yılında 23 milyar TL iken 2022 yılında ise 40,4 milyar TL olmuştur.	Kırsal kalkınma alanında gerçekleştirilen 90.408 proje (KKYDP, İPARD, Genç Çiftçi, Uzman Eller) ve toplam 92,1 milyar TL hibe ödeneği ile 261.572 vatandaşın istihdam sağlanmıştır.
2022’de 7.500 kontrol görevlisi tarafından 1 milyon 350 bin denetim gerçekleştirilmiştir.	1989-2002 yılları arasında tarım vasfını kaybeden arazi miktarı, yıllık ortalama 140 bin hektar iken bu alan 2003-2018 yılları arasında 57 bin hektara, son 4 yılda ise 15 bin 500 hektara kadar düşürülmüştür.	Çavdar, bakla, bezelye, biber, domates, havuç, hıyar, kavun, karpuz, patlıcan, pırasa, limon, mandalina, portakal, altıntop, çilek, dut, nar, kestane, Antep fıstığı, üzüm, elma, armut, ayva, şeftali, erik, vişne ve kiraz gibi birçok üründe Türkiye’nin yeterlilik oranları %100’ün üzerindedir.	Türkiye; fındık, kiraz, ayva, incir ve kayısı üretiminde dünyada ilk sıradadır.
2021 yılından beri 7 milyon dekar alan tarımsal üretime kazandırılmıştır. Nadas alanları 2,13 milyon dekar azaltılmış, tarla bitkileri ekiliş alanı 8,8 milyon dekar artırılmıştır.	Buğdayda, Dahilde İşleme Rejimi kapsamında alınan buğday; un, makarna, irmik vb. olarak ihraç edilmektedir. Buğday unu ihracatında Türkiye, 2002 yılında dünyada 11’inci sırada iken, 2005 yılından beri dünyada ilk sırada yer almaktadır.	Türkiye yıllık 25 milyon ton saman üretmektedir. Üretilen bu samanın 18 milyon tonu hayvancılıkta, 7 milyon tonu ise kağıt endüstrisinde, hayvan altlığı olarak ve mantar yetiştiriciliğinde kullanılmaktadır.	2022 yılında 600 kg saman ithalatı gerçekleştirilmişken, 3.532 ton ihracat yapılmıştır. 2023 yılının ilk altı ayında saman ithalatı gerçekleşmemiş olup 476,3 ton saman ihracatı yapılmıştır.
2022 yılında 1,36 milyon ton tohum üretimi gerçekleştirilmiştir. 97 farklı ükeye 233 milyon dolar değerinde tohum ihracatı yapılmıştır.	2002 yılında 4 milyon adet olan sertifikalı fide/fidan üretimi, 2022 yılında yaklaşık 58 kat artışla 230 milyon adede yükselmiştir.	Türkiye, büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığında Avrupa Birliği içinde birinci sıradadır.	Büyükbaş hayvan sayısını 2002’de 9,9 milyon iken %71,7 artırılarak 2022 yılında 17 milyona çıkarılmıştır.
2002 yılında 31,9 milyon küçükbaş hayvan varken 2022 yılında %76,5 artarak 56,3 milyona ulaşmıştır.	2002 yılında 251 milyon kanatlı hayvan varken 2022 yılında %46 artarak 366,6 milyona çıkarılmıştır.	2002’de 4,2 milyon olan arı kovanı sayısı 2022’de %114 artarak 9 milyona yükselmiştir.	Türkiye, su ürünleri dış ticaretinde 2022 yılında 1,34 milyar \$ dış ticaret fazlası vermiştir. Son 5 yıllık ihracatında %78,5 artış sağlamış 2022 yılında ise 1,7 milyar dolar ihracat gerçekleştirmiştir.

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

4. KONYA ÖZELİNDE TARIM VE HAYVANCILIK

Geniş yüzölçümünün sunduğu avantajların yanı sıra tarım alanlarının büyüklüğünden kaynaklanan tarımsal üretim, ticaret ve istihdama katkılarında dolayı Konya, Türkiye'nin tarım şehri olarak değerlendirilmektedir. Yıllara göre artış gösteren Konya'nın tarım alanı 2022 yılı itibariyle 18.7 milyon dekar olmuştur.

4.1 Arazi ve Genel Bilgiler

Konya'nın 2022 yılında 18.700.995 dekar toplam tarım alanı bulunmaktadır. Konya'nın arazi varlığı Türkiye ile mukayese edildiğinde; Konya yüz ölçümü olarak Türkiye'nin %5,24'ünü, tarım alanı olarak %7,84'ünü, çayır-mera olarak ise %5,71'ini oluşturmaktadır. Türkiye'nin orman alanının %2,77'si Konya'da bulunmaktadır.

	Konya	Türkiye	Konya/Türkiye
Yüz Ölçümü	4.083.800	78.004.300	5,24%
Tarım Alanı	1.870.100	23.845.049	7,84%
Orman Alanı	634.129	22.933.000	2,77%
Çayır Mera	834.219	14.616.687	5,71%
Diğer	745.353	16.609.564	4,49%

Kaynak: Konya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

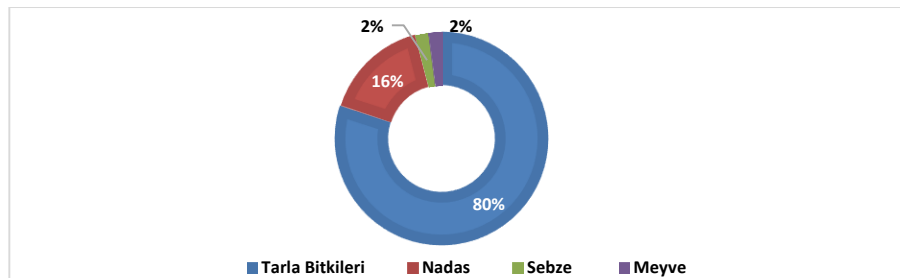
Konya'nın tarım alanının 1.4 milyon hektarı tarla bitkilerine, 41 bin hektarı meyvelere, 36 bin hektarı sebzelere kullanılmaktadır. 304 bin hektarı ise nadasa ayrılmıştır.

	Konya	Türkiye	Konya/Türkiye
Toplam Tarım Alanı	1.870.100	23.845.049	7,84%
Tarla Bitkileri	1.487.936	16.486.655	9,03%
Nadas	304.303	2.959.561	10,28%
Sebze	36.452	717.680	5,08%
Meyve	41.360	3.675.481	1,13%
Süs Bitkileri	48,2	5.672	0,85%

Kaynak: Konya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Konya kendi tarımsal alanının %80'nini tarla bitkileri, %16'sını nadas, %2'sini ise sebze ve meyve için kullanmaktadır. Konya topraklarının büyük bir kısmını tarla bitkilerine ayırmıştır.

Grafik 20: Konya'nın Tarımsal Alanı Kullanım Dağılımı (2022, %)

Kaynak: Konya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

4.2 Tarım

Bazı illerin tarımsal üretim ve hayvansal değerleri incelendiğinde, Konya'nın toplam tarımsal üretim değeri 543,7 milyar TL iken bitkisel üretim değeri 305 milyar TL'dir. Konya'da bulunan canlı hayvanların mali değeri ise 238,6 milyar TL'yi bulmuştur.

İller	Toplam Tarımsal Üretim Değeri	Bitkisel Üretim Değeri	Canlı Hayvanlar Değeri
Konya	543,7	305,0	238,6
Antalya	32,7	19,2	135,5
Şanlıurfa	22,8	16,7	6,0
Mersin	20,4	17	3,4
İzmir	18,8	9,5	9,2

Kaynak: Konya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Konya birçok tarım ürünüde Türkiye'de güçlü ve öncü illerin başında yer almaktadır. Türkiye'nin havuç üretiminin %70'i (552 bin ton), bezelye üretiminin %39'u (931 ton) ve kimyon üretiminin %34'ü (2 bin tonu geçkin) Konya'da gerçekleşmektedir.

Mahsul	Üretim (Ton)	Konya/Türkiye (%)
Kültür Mantarı	3.148	5
Kiraz	46.750	7
Slaj Mısır	2.399.110	8
Buğday	1.929.537	9
Yonca	1.820.490	10
Patates	518.677	10
Yağlık Ayçiçeği	254.571	11
Kuru Fasulye	33.128	12
Arpa	1.264.821	15
Vişne	31.016	18
Dane Mısır	2.044.202	19
Haşhaş	2.295	19
Macar Fiğ	240.590	24
Şeker Pancarı	5.989.214	32
Kimyon	2.794	34
Bezelye	931	39
Havuç	552.128	70

Kaynak: Konya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Yıllara göre Konya'ya verilen tarımsal destekler incelendiğinde; 2019 yılında 1.1 milyar TL destek alan Konya, 2020 yılında ise 1.2 milyar TL destek almıştır. 2022 yılında ise artışını sürdürerek 3.8 milyar TL destek tutarını temin etmiştir.

Yıllar	Türkiye (Milyar TL)	Konya (Milyar TL)	Konya/ Türkiye (%)
2016	10,3	0,840	8,1
2017	11,7	0,606	5,2
2018	12,8	0,852	6,6
2019	16,9	1,1	6,6
2020	21,9	1,2	5,6
2021	22,0	1,8	8,5
2022	40,4	3,8	9,5

Kaynak: Konya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

4.3 Hayvancılık

Konya hayvancılıkta da başarılı bir görünüş çizmektedir. 930 bini geçkin büyükbaş, 3 milyonu aşan küçükbaş ve neredeyse 9 buçuk milyon kümes hayvanıyla sektörde güçlü bir yapıdadır.

Tablo 11: Konya Hayvancılık Verileri (2022, Baş)

Tür	Konya
Büyükbaş Hayvan	930.745
Küçükbaş Hayvan	3.046.469
Kümes Hayvanı	9.496.692

Kaynak: Konya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Konya'nın hayvancılık verileri incelendiğinde, büyükbaşta 717 binle kültür sığıri birinci iken, küçükbaş hayvancılıkta 2.3 milyon ile yerli koyun zirvededir. Kümes hayvanlarında ise 8.8 milyon adetle yumurta tavuğu ilk sıradayken onu 600 binle et tavuğu ve 34 binle hindi takip etmektedir.

Tablo 12: Konya'da Hayvancılık Verileri (2022, Baş)

Büyükbaş					
Sığır (Kültür)	Sığır (Melez)	Sığır (Yerli)	Manda	Toplam	
717.866	193.144	18.935	800	930.745	
Küçükbaş					
Koyun (Yerli)	Koyun (Merinos)	Keçi(Kıl)	Keçi (Tiftik)	Toplam	
2.374.785	396.195	273.595	1.894	3.046.469	
Kümes Hayvanı					
Yumurta Tavuğu	Et Tavuğu	Hindi	Kaz	Ördek	Toplam
8.834.638	600.980	34.198	19.921	6.955	9.496.692

Kaynak: TÜİK

5. SONUÇ

Dünya'nın en büyük tarım arazilerine sahip başlıca ülkeleri Çin, ABD, Avustralya, Brezilya ve Rusya'dır. Küresel düzeyde 1.1 milyon mısır üretilirken 781 milyon ton buğday üretilmektedir. Dünyada en çok buğday tüketen ülkelerin başında Çin, Hindistan, Rusya ve ABD gelmektedir. 2023 yılında dünya genelinde 350 milyon ton kırmızı et, 103 milyon ton tavuk eti üretilmiştir.

38 bin hektarlık tarım alanı olan Türkiye'nin yaklaşık 23 bin hektarı işlenmektedir. Türkiye'de bulunan kırsal nüfus yıldan yıla azalmakta olup 5.6 milyon kişiye kadar gerilemiştir. Kayısı, Kiraz, fındık ve incir üretiminde Türkiye dünya lideridir. Türkiye küresel tarım alanında birçok tarım ürünüde rekabet edebilir seviyededir. Türkiye'de toplam 73 milyondan fazla canlı hayvan bulunmaktadır. Buna ilaveten 109 milyon yumurta, 251 milyon et tavuğu vardır.

Konya özelinde bakıldığında 18 milyon dekar tarım alanı bulunurken Türkiye'nin toplam tarım alanının %7,8'ini Konya oluşturmaktadır. Konya'nın başlıca havuç, bezelye, kimyon ve şeker pancarı mahsullerinde Türkiye genelinde ciddi üretimleri bulunmaktadır. Konya 2022 yılı itibarıyla 3.8 milyar TL tarımsal destek almıştır. Konya'da 930 bin büyükbaş ve 3 milyonu aşkın küçükbaş bulunurken 9 milyon kümes hayvanı bulunmaktadır.

6. KAYNAKÇA

- ✂ **Tarım ve Orman Bakanlığı-** Kamuoyunda Gündeme Gelen İddialar Gerçekler, Ağustos 2023
- ✂ **Tarım- Orman Çalışanları Birliği Sendikası-** Rakamlarla Tarım Sektörü, 2023
- ✂ **Konya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü-** Konya Tarımı, 2023
- ✂ **Dünya Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)**
- ✂ **Uncomtrade - kırmızı et spb.pdf** (tarimorman.gov.tr)
- ✂ <https://www.tzob.org.tr/basin-odasi/haberler/2022-yili-degerlendirmesi-ve-2023-yili-beklentileri>
- ✂ <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/bakan-kirisci-2023-yili-tarimsal-destekleme-butcesi-57-6/>
- ✂ <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Bitkisel-Uretim-1.Tahmini-2023-49534>
- ✂ <https://www.trthaber.com/haber/ekonomi/turkiye-hayvan-varliginda-avrupanin-zirvesinde>.
- ✂ <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/turkiye-hayvan-varliginda-avrupanin-zirvesinde/2918287#>
- ✂ <https://www.ekonomim.com/kose-yazisi/abd-tarim-bakanligi-turkiye-hayvanciligini-mercek-alti/>
- ✂ <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hayvansal-Uretim-Istatistikleri-Haziran-2023-49680>
- ✂ <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Kumes-Hayvanciligi-Uretimi-Temmuz-2023-49409>
- ✂ <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Sut-ve-Sut-Urunleri-Uretimi-Temmuz-2023-49476>
- ✂ <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Su-Urunleri-2022-49678>